

Rad Matijaža Borovničara na izložbi u Sarajevu

Svjetlo putuje od Grožnjana do Sarajeva

U likovnosti ima veliko značenje, zato se to područje naziva i vizualnim umjetnostima, smatra autor projekta i kustos izložbe Eugen Borkovsky

U Galeriji Collegium Artisticum predstavljen je kolektivni likovni projekt "Svjetlo" u sklopu Sarajevske zime. Projekt je prvi put predstavljen 22. decembra u Galeriji Fonticus (Grožnjan, Hrvatska), a autor projekta i kustos izložbe je Eugen Borkovsky. Na izložbi učestvuju 57 autora: Nataša Bezić, Matjaž Borovničar, Tina Braico, Darko Brajković Njapo, Vedran Burul, Tajči Čekada, Barbara Cetina, Saša Dejanović, Bruna Dobrilović, Slađan Dragojević, Petar Dugandžić, Fernando, Lana Flanjak, Krešimira Gojanović, Željka Gradski, Igor Gustini, Džeko Hodžić, Meta Hrovat, Slavica Isovka, Marino Jugovac, Amina Konate-Visintin, Jani Konec, Tina Konec, Lidija Kuhar, Andrea Kustić, Edvard Kužina, Gordana Kužina, Miranda Legović, Drago Leskovar, Lovorka Lukani, Stanislav Makuc, Milan Marin, Slavica Marin, Klavdija Marušić, Vanja Mervič, Josip Mijić, Renata Papišta, Tereza Pavlović, Renata Pentek-Šimoković, Relja Rajković, Katja Restović, Aleksandra Rotar, Halil Salčin, Ellen Semen, Goran Skorup Gromski, Dorotea Smrkinić,

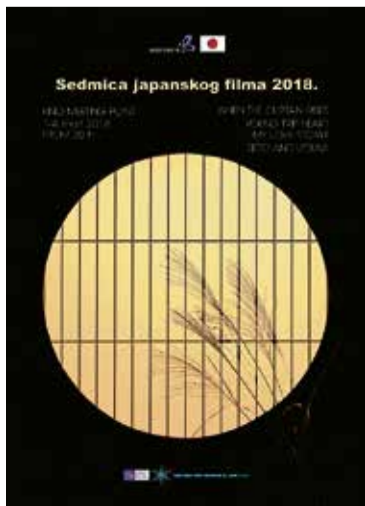
Luiza Štokovac, Tea Štokovac, Goranka Supin, Noel Šuran, Miriam Elettra-Vaccari, Eugen Varžić, Ivona Verbanac, Tatjana Vuković, Roberta Weissman-Nagy, Andrej Zbašnjik i Martin Zelenko.

Prema riječima Borkovskog, "ovaj projekt želi propitati, artistički osvijetliti pojam, fenomen, ali i likovni segment svjetlo":

- Ovisno o prispjelim i izabranim radovima, sastavljena je izložba. Rezultati "obasjavaju" recentno povijesno vrijeme, progovaraju, komentiraju situacije, dojmove i stavove autora. Vizualnim oblikovanjem, osobna psihološka stanja povezuju se s realnošću uz preklapanja s pitanjima osvijetljenosti problema identiteta i pozicije u prostoru i vremenu.

U likovnosti svjetlo ima veliko značenje, zato se to područje naziva i vizualnim umjetnostima. Ovdje je svjetlo neminovno detektor, modalitet koji se određuje količinom osvijetljenosti ili obojenošću. Promatrač likovne elemente ne zapaža ako nema svjetla. Može iskusiti teksturu osjetilom dodira. Ovaj projekt "osvijetljava" mnogo situacija. MR. S.

4 japanska filma

U Meeting Pointu sinoć je, u okviru Sarajevske zime, počela Sedmica japanskog filma projekcijom "When the Curtain Rises" u režiji Motohiro Katsuyukija.

Večeras će u 20 sati biti prikazan film "Round Trip Heart" u režiji Tanada Yukija (igraju: Oshima Yuko, Okura Koji, Nozaki Yoshimi), a sutra u 20 sati film "My Love Story" u režiji Kawai Hayato. U nedjelju je planirana projekcija u 20 sati filma "Seto and Utsumi" u režiji Kawai Hayatoja. Svi filmovi su titlovani samo na engleski jezik, a projekcije su besplatne. MR. S.

Pričanje priča je na

Pozorište mladih Sarajevo već neko vrijeme priprema predstavu "Beskrajna priča" • O neobičnom projektu za Oslobođenje govori direktorica Lejla Panjeta

Razgovarao: NISAD SELIMOVIĆ

Pozorište mladih Sarajevo već neko vrijeme ima novi menadžment koji se bori za svoju poziciju na kulturnoj sceni, kao i, uostalom, svi ostali. Na čelu ovog kolektiva je Lejla Panjeta, profesorica iz oblasti filmskih studija, vizuelnih komunikacija i ideologije na Fakultetu umjetnosti i društvenih nauka Internacionalnog univerziteta u Sarajevu. Autorica je mnogih knjiga koje se bave filmom, a godinama je bila i selektor filmskog programa Sarajevske zime. Upravo je na IUS-u pokrenula mnoge programe iz kulture, te organizovala zanimljive i inovativne izložbe koje su uključivale istraživanje i realizaciju od studenata.

Povod našem razgovoru je novi projekat koji je prilično specifičan, a kojeg su se u Pozorištu mladih uhvatili apsolutno ozbiljno. Radi se o adaptaciji slavne knjige "Beskrajna priča" (Neverending Story) Michaela Endea, koja prati doživljaje dječaka Bastiana Balthazara Buxa na njegovom putu po zemlji zvanoj Fantastica. Po ovoj knjizi snimljeno je i više filmova, a najpoznatiji je onaj Wolfganga Petersena iz 1984. godine, za kojeg je sjajnu muzičku podlogu pisao slavni Giovanni Giorgio Moroder.

A po čemu je sve to tako specifično, objašnjava nam direktorica Pozorišta mladih uz inicijalnu činjenicu koja je skoro pa nezamisliva za naše teatre - predstava će se igrati na engleskom jeziku.

Zašto baš "Beskrajna priča"?

- Predstavom na engleskom jeziku, koju igraju naši glumci, pozivamo sve one kojima je Sarajevo privremeni dom, a engleski sredstvo komunikacije, kao i naše najmlađe kojima je engleski jezik primaran u školskim i vanškolskim aktivnostima od najranijeg doba učenja, da uživaju u svijetu bez granica i diskriminacije.

Protiv predrasuda

Ovim projektom u saradnji sa Balkan American Theatreom otvoramo i panel-diskusiju o temi diskriminacije koju BAT radi u saradnji sa američkom ambasadom. Ujedno, ovo je jedna od mojih omiljenih knjiga, koju sam dobila na poklon iz antikvarnice nalik tavanu na kome Balthazar ulazi u svijet ove knjige. Smatram da je ovaj svijet inspirativniji i maštovitiji od onoga što danas obara rekorde gledanosti, a blizak je žanrovski u fantastici djeci, a i odraslima.

Knjiga ima kulturni status, kao i film iz '84. Kako namjeravate oživiti taj fantastični svijet na pozornici?

- "Beskrajna priča" je klasično djelo svjetske literature za sve uzraste, koje nas vodi na putovanje u svijet beskrajne mašte i pohod protiv predrasuda, stereotipa, diskriminacija i zatvorenih svjetova

u kojima je drugačije zabranjeno i završava u ništavilu. Protiv "ništa" iz "Beskrajne priče" izborilo se Pozorište mladih i njegov skoro cjelokupni glumački ansambl, koji je na ovom maštovitom putovanju briljantno odgovorio na veliki izazov, prekoračio granice sopstvenih mogućnosti, limite jezika, a time simbolično i sve druge granice koje mislimo da nas razdvajaju i ograničavaju, kako bi iznio ovu izuzetno zahtjevnu pozorišnu produkciju.

"Beskrajna priča" je klasično djelo koje nas vodi na pohod protiv predrasuda, stereotipa, diskriminacija i zatvorenih svjetova

Šta je to Balkan American Theatre i otkud saradnja s njim?

- BAT je osnovan u prošloj godini kao nevladina organizacija i teatar na engleskom jeziku u Sarajevu i "Beskrajna priča" se radi u koprodukciji sa BAT-om, tj. sa rediteljem Christopherom Pedittom, njenim predstavnikom. Reditelja sam upoznala nedavno pozivajući ga da održi gostujuće predavanje iz

prakse na univerzitetu za naše studente vizuelnih umjetnosti i filma, o temi Castinga i značaja audicije. Mislim da njegov autorski senzibilitet može iznijeti ovu zahtjevnu ideju "Beskrajne priče", kojom želimo pokazati da drugačije ne ugrožava, već oplemenjuje i bogati naš svijet.

Postoji i ona sjajna pjesma istog imena Giorgija Morodera - ima li šanse da je čujemo u predstavi?

- Koristićemo muziku iz filma, ali u saradnji sa rediteljem, i to će biti njegova odluka.

Mislim da se može reći kako se Pozorište mladih već neko vrijeme modernizira, što se odrazilo i na repertoar. Na koga je usmjeren fokus djelovanja - djecu, omladinu, odrasle?

- Pozorište mladih Sarajevo u saradnji sa belgijskom ambasadom organizira izložbu Peyovih kulturnih likova Štrumpfova, koja se održava u sklopu obilježavanja Dana franfonije u Sarajevu.

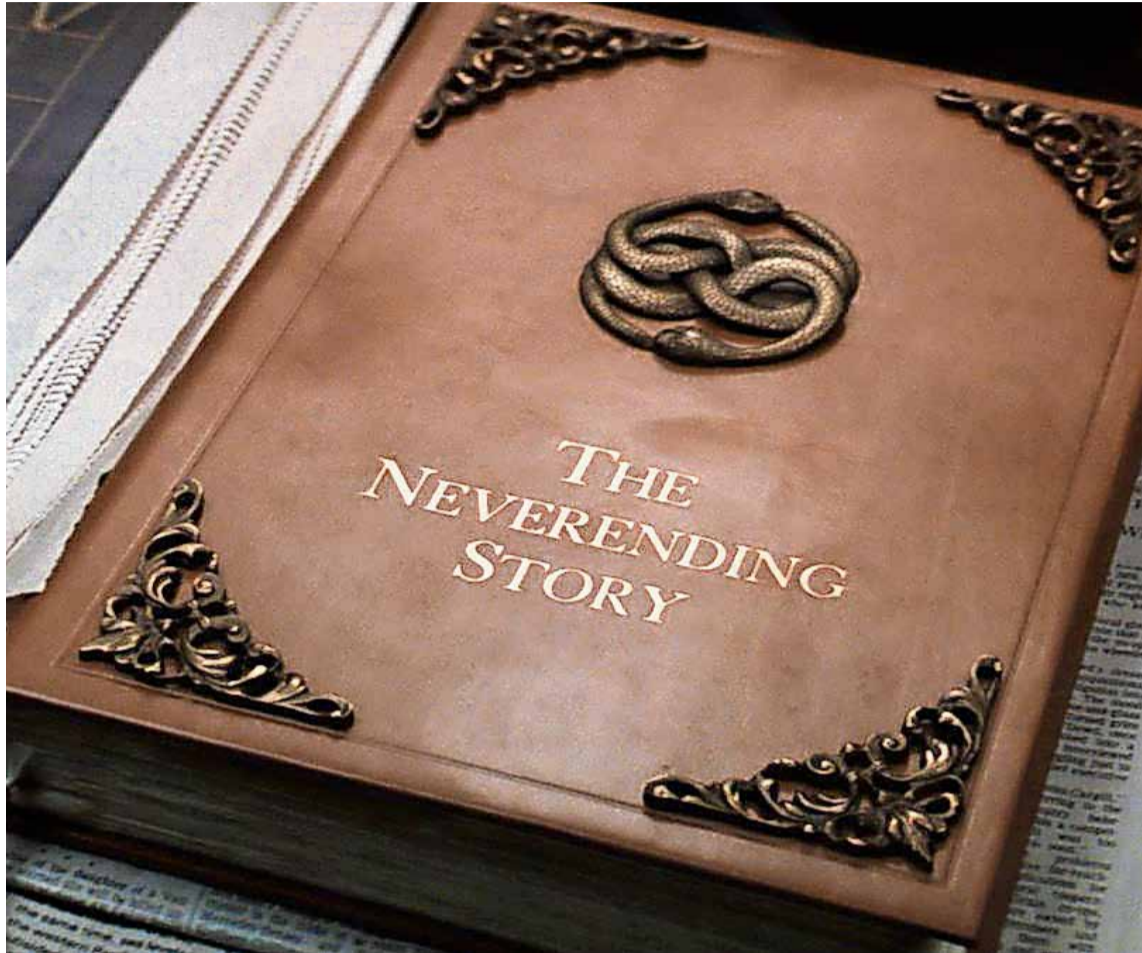
Internacionalna tradicija

U narednom periodu planiramo i saradnju sa Turskom, te mi se čini da se pozorište neintencirano internacionalizira i otvara u nove tokove multimedijalnih umjetnosti koje kroz klasične naracije i obrasce pružaju edukaciju i zabavu djeci i roditeljima zajedno. Jedna od prvih predstava kojom je započela ova

Panjeta: Ljudska imaginacija je neograničena

Š posao i obaveza

Inspirativna fantazija koja je doživjela brojne ekranizacije

estetika je "Mali princ", koja je namijenjena djeci, ali u publici imamo roditelje koji istinski uživaju u ovoj adaptaciji. Rasprodate karte za ovu, kao i za "Čarobnjak iz Oza", te komediju za odrasle "Ime", svjedoče o revitalizaciji repertoara i pojačanom interesu publike.

Organizovali ste i nekoliko promocija knjiga koje su direktno vezane za predstave?

- U Pozorištu mladih Sarajevo u oktobru i decembru 2017. promovirane su dvije ilustrirane knjige za djecu po motivima predstava "Čarobnjak iz Oza" i "Zimska bajka" u izdavaštvu Buybooka. Naše pozorište ima obavezu da kroz edukativnu funkciju izvođačke prakse brine o najboljim metodima za primjenu ishoda učenja, prateći klasične internacionalne i domaće književne i folklorne naracije. Kratkim sažetkom koji predstavljamo u knjizi, približavamo roditeljima, djeci i nastavnicima dramsku književnu vrstu, učimo ih šta su didaskalije i replike te kako čitati dramu, a u isto vrijeme publika je mogla pogledati izvođenje teksta na našoj sceni. Spoj vizuelnih, izvođačkih umjetnosti sa književnošću, kroz projekte koji uključuju različite medije, kao i načine umjetničkog izražavanja, smatram imperativnim za jačanje kulture za najmlađe uopšte, razvoj

Naše pozorište ima obavezu da kroz edukativnu funkciju izvođačke prakse brine o najboljim metodima za primjenu ishoda učenja

umjetnosti namijenjene djeci, kao i edukativnih procesa koje smo u obavezi da pratimo.

Čini se da je Pozorište mladih zauzelo prilično čvrst stav glede repertoarske politike?

- Kroz različite medije i spojeve vizuelnih i izvođačkih umjetnosti, te književnosti, mi smo prevashodno orijentirani prema liberalnim, klasičnim i folklornim naracijama internacionalnog i regionalnog karaktera koji svim generacijama i svuda u svijetu poručuju da dobro pobjeđuje zlo, da vrijedi sanjati i da trebamo čuvati naše unutarnje dijete.

Bijeg u realnost

Estetika Pozorišta mladih Sarajevo pruža pozorišno iskustvo koje će edukovati djecu, mlade i sve one koji su još željni avantura, igranja i relaksiranja. Naše pozorište ima edukativnu i entertainment funkciju, kako prema djeci, tako i prema odraslima. Ova kuća ima obavezu da kroz edukativnu funkciju izvođačke prakse brine o najboljim metodima za ostvarivanje ishoda učenja, prateći klasične internacionalne i domaće književne i folklorne naracije. Edukativno-umjetnički projekti koji uključuju različite medije izražavanja, te simbiozu izvođačkih vizuelnih i muzičkih umjetnosti i književnosti su fokus naše repertoarske politike i estetskog usmjerenja. Mi pokušavamo pružiti konekciju sa tom estetskom realnošću kroz klasična djela iz svjetske i domaće književne i folklorne baštine.

To je sigurno prilično teško, s obzirom na to da su sada svi uvučeni u svijet virtualne realnosti?

- Mi vjerujemo da je naša publika željna bijega iz virtualnog u realni svijet. Pozorište mladih Sarajevo pruža odmor od gaming industrije.

Da li smo sačuvali naše unutarnje dijete ili smo ga zanemarili korištenjem novih tehnologija, ovisnošću od smart ekrana i kulture selfizma

Da li smo sačuvali naše unutarnje dijete ili smo ga zanemarili korištenjem novih tehnologija, ovisnošću od smart ekrana i uživanjem u kulturi selfizma? Mi vjerujemo da su potreba za zajedničkom igrom i pripovijedanjem osnovne karakteristike onoga što nas čini ljudima. Kroz pronalazak užitka u klasičnim i folklornim naracijama za sve generacije, Pozorište mladih Sarajevo na putu je da učestvuje u oblikovanju tih karakteristika.

Da li je to moguće u ovom modernom, digitalnom vremenu?

- Ljudska imaginacija je neograničena i zaista su joj svi putevi otvoreni, bilo neposredno, bilo posredstvom tehnologije. Od kada je prvi čovjek ostvario kontakt sa drugim čovjekom, imao je urođenu potrebu da se izrazi kroz naraciju i da od prvog alata napravi prve lutkice i postavi prvu predstavu, kako bi pojasnio sebi svijet koji ga okružuje. Bez jezika, bez pisma, bez države, bez čega što podrazumijevamo pod pojmom civilizacija. Sjedili su prvi ljudi kraj vatre i igrali svoje tadašnje igrice. Pričali priče. Umjesto telefona, imali su drvo i kamen. Pravili su prve skulpture, kostime i izvodili prve predstave, pričajući prve priče. Pričanje priča je naš posao. I obaveza naše profesije.

Tri priče u jednoj noći

Uvijek pun "Hotel Plaza" u Mostaru

U Narodnom pozorištu Mostar večeras će u 20 sati biti odigrana predstava "Hotel Plaza" Neila Simona, u režiji Admira Glamočaka. Sjajnu scenografiju i kostimografiju predstave potpisuje Amra Zulfikarpašić.

Igraju: Jasna Žalica, Admir Glamočak, Emir Spahić, Ajla Hamzić, Amela Kreso, Emir Sejfić, Fatima Kazazić i Saša Oručević. Provjerite zašto se publika redovno vraća na ovu predstavu. Ulaznice su 7 KM, s popustom za učenike, studente i penzionere 3,50 KM.

"Hotel Plaza" donosi tri priče u jednoj noći u hotelu Plaza u New Yorku. Govori o prolaznosti, vremenu, starenju, ljubavi, zabavna je i duhovita. Podsjeća na snove i pitanje koje ne smijemo zaboraviti postavljati sebi: jesmo li sretni? Razmislite, dodite na predstavu, budite sretniji. Admir Glamočak ističe da su "vođeni činjenicom da teatar treba i da zabavi, da pomogne pobjeći iz svakodnevnice i ličnih problema, ali znamo da ćemo bar u jednoj od tri priče prepoznati sebe ili osobu pored sebe".

MR. S.

Naši dani

Predstava "Naši dani", radena po tekstu Željka Stjepanovića, u režiji Juga Radivojevića bit će praižvedena sutra navečer u 20 sati na velikoj sceni Narodnog pozorišta Republike Srpske u Banjoj Luci.

- "Naši dani" su nastali kao moja unutrašnja borba sa samim sobom. Jedna polovina mene govorila mi je da bi trebalo da odem iz ove nesrećne i neuređene zemlje. Nesrećne zbog rata, neuređene zbog loših politika koje su nas dovele na rub egzistencije. Druga polovina mene govorila mi je da treba da ostanem i da se borimo da ne potonemo svi zajedno, kazao je Željko Stjepanović.

SevdahLab u Tuzli

Društvene i humanističke nauke na raskršću naziv je naučne konferencije koju će u aprilu organizovati Filozofski fakultet u Tuzli, obilježavajući 25 godina svog postojanja, te 58 godina od osnivanja Više pedagoške akademije u Tuzli. Naučne i stručne radove prijavilo je više od 200 autora iz devet država.

- Veliki interes stručne javnosti, o čemu svjedoče prijavljeni radovi, potvrda je važnosti teme koju obrađuje konferencija, ali i samog Filozofskog fakulteta u Tuzli kao naučne i obrazovne ustanove, kazala je dekanica Filozofskog fakulteta u Tuzli, dr.

sc. Nihada Delibegović-Džanić. Naučni skup u Tuzli održat će se 27. i 28. aprila na Filozofskom fakultetu u Tuzli, a otvorit će je poznati bh. umjetnik Damir Imamović s projektom SevdahLab.

- SevdahLab je interaktivna prezentacija sevdaha, njegove historije i estetike. Zahvaljujući Imamoviću, prvi put ćemo biti u prilici da čujemo pojedine dijelove priče o sevdahu, neraskidivom dijelu bh. tradicije. Njegovanje tradicije je svakako jedna od zadaća Filozofskog fakulteta kao obrazovne institucije, naglasila je dr. Delibegović-Džanić.

MR. S.